

Sociálně vyloučení Byznys majitele ubytoven: desetitisíce z dávek pro chudé. Měsíčně

tyden.cz/rubriky/domaci/byznys-majitele-ubytoven-desetitisice-z-davek-pro-chude-mesicne_266034.html

3. dubna 2013

[Hlavní strana](#) > [Domáci](#)

03.04.2013 18:31 Původní zpráva

Mnohačlenné rodiny žijící spolu v malých pokojích, vysoké nájmy, podivné smlouvy, nedostatek soukromí - tak popisuje život na ubytovnách pro sociálně slabé na Ostravsku analýza Občanského sdružení Vzájemné soužití. Špatné hygienické podmínky, dané především soužitím mnoha lidí na malém prostoru, pak z ubytoven dělají zdroj infekce. V těchto podmínkách žije na Ostravsku více než sedm tisíc lidí.

Podle analýzy bydlí často natěsnáni po několika v malých pokojích o rozměrech devět až dvacet metrů čtverečních. "Například i osmičlenná rodina žije společně v jednom pokoji o rozměrech dvacet metrů čtverečních," konstatuje analýza. Tyto pokoje jsou přitom často bez vlastního sociálního zázemí. Pouze ojediněle jsou na Ostravsku ubytovny, kde je malá kuchyňka a samostatné toalety se sprchou.

"U většiny ubytoven jednotlivé rodiny nemají k dispozici vlastní sociální zařízení ani kuchyňku," popisují autoři zprávy. Společně s ostatními rodinami (od 10 výše) na jednom patře sdílí jedno WC, které je někdy společné pro muže i ženy, jinde rodiny mají k dispozici na jednom patře dvě WC zvlášť pro muže a ženy, někde jsou toalety pro tři rodiny, pro malé děti záchody nejsou vůbec. Častým jevem bývá, že WC není přístupné, protože je mimo provoz či v havarijním stavu. Prostory sociálního zařízení velmi zapáchají, bývají v neudržovaném stavu. Obyvatelé jednoho patra sdílí většinou společně jednu sprchu. Pokud je na patře více sprch, zpravidla ostatní bývají nefunkční.

"Lidé si velmi často stěžují na nedostatek teplé vody. Jak sami uvádějí, 'pokud zaspím a přijdu později, nemám již teplou vodu...'. Maminky jsou pak nuceny vodu ohřívat a koupat děti i samy sebe v malé vaničce," popisuje otřesné podmínky na ubytovnách analýza s tím, že na patře bývá k dispozici od jednoho do čtyř umyvadel.

Konec soukromí i zdraví

Protože lidé v ubytovnách žijí ve velmi nevyhovujících podmínkách, sdružují se společně na chodbách a v dalších společných prostorech, stávají se zdrojem různých infekčních onemocnění, varuje dále dokument. Například v roce 2011 terénní pracovníci občanského sdružení Vzájemné soužití zjistili, že se v lokalitě Přednádraží vyskytla žloutenka typu A, která se mezi obyvateli rychle rozšířila. Podobně se v dalších ubytovnách rozšířila například bacilární úplavice, svrab či štěnice.

Problémem bývá i silné omezování soukromí ze strany majitelů a správců ubytoven. Oproti běžnému nájemnímu bydlení je v nich omezen režim návštěv s cílem zajistit klid a pořádek. Návštěvy jsou možné pouze ve vymezených hodinách, popřípadě je stanovena i

maximální délka návštěvy. V některých ubytovnách se musí příchozí evidovat u ostrahy nebo správce objektu. Pokud návštěva zůstane u rodiny déle než je povolená doba návštěv nebo dokonce přes noc, pak je toto považováno za hrubé porušení smlouvy a rodině může být s okamžitou platností vypovězena smlouva. V některých ubytovnách jsou jakékoli návštěvy zakázány. Je nutné podotknout, že většina rodin je v těchto zařízeních nucená žít z finančních důvodů dlouhodobě.

Romové jsou černé zlato, říká expert

Za tento komfort jsou přitom obyvatelé zařízení podle průzkumu často nuceni platit drastické ceny. Například v Orlové Porubě zaplatí šestičlenná rodina se dvěma dětmi za pokoj o rozměrech 18,85 metrů čtverečních 24 tisíc korun měsíčně, po 4200 korunách za jednoho dospělého a po 3900 korunách za dítě.

Mnohdy je na jeden pokoj uzavřeno více smluv. "V jedné ubytovně jsme dokonce zjistili, že v jednom pokoji bydlí dva dospělí s dětmi, ale smlouvy jsou vypsány na každého dospělého zvlášť, místo ubytovny má jiné číslo popisné," konstatují autoři analýzy. Majiteli jsou pak z úřadu práce vypláceny dvakrát platby za ubytování, přestože fakticky spolu sdílí jeden pokoj. Jednu místnost spolu dokonce sdílela rodina se třemi samostatnými smlouvami.

Jaké jsou důvody tohoto stavu?

Poměrně jednoduché. Je to vysoká nezaměstnanost převážně mezi romskou komunitou a z toho plynoucí nedostatek peněz, ale i předsudky, kdy mnoho majitelů odmítá pronajmout byt romským

rodinám. Z toho pak plyne byznys s chudobou. "V některých skupinách se o Romech dokonce hovoří jako o černém zlatě," konstatuje antropolog Michal Tošner. Mnoho podnikatelů si totiž nakoupilo nemovitosti a nadělalo z nich ubytovny. Peníze pak za své nájemníky čerpají od státu.

To koneckonců říká i analýza ubytoven na Ostravsku. Lidem s nízkými příjmy, pokud za ubytování utratí více než třetinu svého rozpočtu, je totiž vyplácený nejen příspěvek, ale i doplatek na bydlení, který řeší nedostatek příjmu tam, kde nestačí vlastní peníze a příspěvek ze systému sociální podpory. Dávka je poskytována nájemci nebo vlastníku bytu. Výše doplatku je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka na živobytí. Nárok na doplatek se odvozuje mimo jiné od životního minima. "Pro jednotlivce je životní minimum nastaveno na 3410 korunách, u dvoučlenné rodiny s jedním dítětem se hranice posouvá na 7710 korun," konstatuje analýza.

Podle dokumentu vyplatilo kontaktní pracoviště Ostrava v roce 2011 na doplatek na bydlení zhruba 87 milionů korun. V roce 2012 bylo vyplaceno 172 milionů ze sociálních dávek, dvakrát více než o rok dřív. Od loňska jsou dány maximální hranice uznatelných nákladů na bydlení. Tím došlo ke zpřísnění, ale i tak majitel ubytovny v Ostravě za šestičlennou rodinu dostane ze sociálních dávek klidně 15 až 24 tisíc korun.

"Pracovníci Úřadu práce při výpočtu nákladu na bydlení vychází z částky obvyklé pro danou lokalitu či obec a počtu osob v domácnosti. Nezohledňují přitom, zda se jedná o jednu místnost či třípokojový byt. Peníze pak plynou majiteli přímo na účet, klient je vůbec nevidí.

Majitelé zařízení tak slušně bohatnou," konstatují autoři analýzy,

podle kterých se majitelé ubytoven chytili své příležitosti. Od rodin prý přitom mnohdy vyžadují vyšší částku, než je hrazená státem. Rodiny musí neuhrazený doplatek platit z toho, co jim zbude z částky na živobytí. Navíc rodina mnohdy musí vyplatit ještě kauci dopředu a uhradit tak ze svého jednorázově i několik tisíc korun. Pro ubytované jsou přitom tyto možnosti jediným způsobem, jak najít střechu nad hlavou. Proto jsou nuceni se přizpůsobit.

Ubytovny jsou cestou, tvrdí ministerstvo

Přes popsané problémy se ministerstvo pro místní rozvoj domnívá, že ubytovny jsou možností, jak řešit bydlení pro sociálně slabé. A to i dlouhodobou. Alespoň to tvrdí ve své analýze zveřejněné na webových stránkách. "Zdá se, že ubytovny určené pro dlouhodobé bydlení jako jedna z forem sociálního bydlení jsou potřebné. Na trhu s bydlením totiž dlouhodobě existují skupiny osob, které z nejrůznějších důvodů hledají dlouhodobé ubytování mimo nájemní bydlení," konstatuje ministerstvo ve své analýze, kterou provedlo na základě diskusí s majiteli a provozovateli ubytoven. Jejich zkušenosti prý ukázaly, že část stávajících uživatelů ubytovny není schopna plnit běžné povinnosti nájemce, například platit nájemné a služby spojené s bydlením, dodržovat pořádek, neobtěžovat okolí hlukem a podobně. "Pro tyto skupiny osob jsou v současné době ubytovny řešením, protože díky svému přísnějšímu režimu chrání ubytované osoby před ztrátou jejich bydlení," konstatuje ministerstvo. Mimo jiné doporučuje zavést v ubytovnách střežený vstup, kamerový systém a časově omezené žetony pro provoz sprch a elektrických sporáků.

Proti závěrům této analýzy se ovšem postavila skupina vědců a osobností z neziskových organizací. "Česká republika se ocitla na rozcestí mezi segregací a integrací," varuje jeden z nich, sociolog Štěpán Ripka. Vláda by podle něj měla změnit pohled na sociální bydlení a namísto trestání chudých umístováním na sociálních

ubytovnách s polověžeňským režimem by měla hledat cesty, jak domácnosti, které na standardní nájemní bydlení nedosáhnou, adekvátně podpořit pro jejich vstup na bytový trh.

"V době transformace ústavů a deinstitucionalizace péče nedává smysl stavět či podporovat nové ústavy pro chudé," míní Ripka. Je podle něj třeba přijmout zákon o sociálním bydlení a podpořit obce v plánování a garanci kapacit kvalitních, dostupných a nesegregovaných sociálních bytů a souvisejících služeb.

Ministerstvo se hájí, že jeho analýza je pouze jednou z několika. "Je nutné zdůraznit, že se nejedná o výzkum, ale o dílčí informaci z několika doporučených ubytoven o ubytovacích službách a o podmínkách, za jakých jsou tyto služby poskytovány. Nejde rozhodně o jediný nebo snad základní zdroj, který by byl východiskem pro návrh řešení sociálního bydlení," uvedla mluvčí úřadu Jana Jabůrková.

Foto: ČTK, [Profimedia](#), Kamaryt Michal

Autor: - pcl -

Diskuse

Diskuze u článků starších půl roku z důvodu neaktuálnosti již nezobrazujeme. Vaše redakce.

SOUVISEJÍCÍ ČLÁNKY

Místní rozvoj

[Návrh vymezuje sociální bydlení, omezuje nájemné i jeho zvyšování](#)

V sociálních bytech by mohlo vzrůst nájemné jen v případě, že inflace za domácnosti překročí pět procent. Nájemní smlouvy k těmto bytům by byly na dva roky,... více

Úřad práce

Příjemci sociálních dávek nebudou muset dokládat své příjmy.

Příjemci některých sociálních dávek nebudou muset úřadům práce dokládat za první čtvrtletí své příjmy nebo náklady na bydlení. více

Ministerstvo práce

U některých sociálních dávek zřejmě nebude nutné dokládat příjmy.

Příjemci některých sociálních dávek zřejmě nebudou muset úřadům práce dokládat za první čtvrtletí své příjmy nebo náklady na bydlení. více

MPSV

Výdaje na dávky v nouzi dál klesají, jsou nejnižší za 7 let

Výdaje na dávky pro lidi v nouzi letos dál výrazně klesají a jsou nejnižší za posledních sedm let. Od ledna do září úřady na příspěvcích na živobytí,... více

Tisk Sdílet Nahoru